

KUNSZENTMÁRTONI UJSÁG

TÁRSADALMI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 8 k., félévre 4 k., negyedévre 2 kor.
Megjelenik minden vasárnap. Hirdetéseket felvesz
a kiadóhivatal.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DR. KOVÁCS JÓZSEF
ÜGYVED.

SZERKESZTŐSÉG: Kölcsey-utca 1197 sz.
Dr. Kovács József ügyvédi irodájában.

KIADÓHIVATAL: Wolf Dezső könyvnyomdája

Karácsony a harctéren.

Közeledik a második Karácsony, amely fiainkat a családi otthonról meszse, a rideg lövészárkokban találja. Ünnepeketünk-e mi itthon lévők Karácsonyt anélkül, hogy gondolatunk, szeretetünk és ajándékunk feljűk, hozzájuk ne szállana?

És hadd tudják meg mentül előbb, hogy nekünk csak úgy lehet az idén ünnepünk Isten fiának a születése esteje, ha ránk nézve is ünneppé tudjuk avatni szeretetünk adományával.

Mert attól, ha az ő szívük a mienkel szeretetben összedobban; attól, ha lelkes, önfeláldozó hősiességük tüze a karácsonyi örömtűzekkel versenyt lobog; attól, ha a mi imádságunk értök az égbe, gondolatunk hozzájuk szállva gyöngéd megemlékezéssel, elevenen érzik honvédő nagy munkájuk erkölcsi erejét és acélos karjuk, acélos szívük, acélos elszántságuk félelemmel borítja el ellenségeinket: attól rebben föl, ez jusson eszünkbe, az ő rettenetes lövészárkaikból, a fehér galamb, szájában az

olajággal, meghozván a világnak az áldott békét.

Ezért fordulunk a magyar közönséghez, mely buzgóbb mint bárki a világon, a nemzeti jótekonyság oltára körüli áldozásban.

A honvédelmi miniszterium *Hadsegélyző Hivatala* és a *Vörös-Kereszt Szereteadomány osztálya* együttesen fogják az idén a Szeretet e művét intézni. Mert az eddigi tapasztalás azt mutatta, hogy ily tömeges feladatot csak jól megkoncipiált egységes terv szerint lehet sikeresen megoldani. Hiszen nemcsak a magunk magyar gyermekeiről van a szó. Nagy karácsonyi testvériség lesz ez: a magyar, az osztrák, a német, a bolgár s a török, akik együttesen dolgoznak e világtragédia nagy fináléján a Balkánon, mind bele vannak foglalva ebbe a magyar nemzeti Karácsonyi ünnepbe.

Ki nem akar ebben közülnk részt venni?

Jöjjön tehát mindenki: az is, akinek hőse ott küzd a soron, azért, mert ott van a hőse; az is, akinek nincs ott

senkije, azért, mert nincsen ott hozzátartozója. És senki se legyen olyan önző, hogy ő a magáénak akarjon külön ajándékot küldeni. Tudjuk a tavalyi Karácsonyról és a háboru egyéb tapasztalataiból, hogy az ilyen küldemény más időben is nehezen jut céljához és későn, hát még a Karácsony ajándékos napjaiban, amikor a postaforgalom százszorosan meg van terhelve.

Az lesz a tökéletes karácsonyi öröm, ha mindenki, aki meghatottan gondol harcosainkra, *pénzbeli adományát címünkre küldi el*. Mert így mindenki egyszerre, biztosan kapja a lehető legjobbat, a lehető leggyorsabban.

Nem gyulhat ki Karácsony estéjén annyi láng a karácsonyfán és csillag a téli égbolton, mint a hány szív katonáinkért megdobban, a hány kéz kinyújtódik szeretete adományával, a hány katonalelek megenyhül a gondolatban, hogy a magyar nemzet apraja, nagyja, szegénye és gazdagja összehordta filléreit, hogy a szent Karácsony fénye, üdve, dicsősége és melegsége járja be

Schóber Alajos.

Szomorú az élet, keserves és nehéz!

Mint az őszi — lelket facsaró — kőd, ráfakul a tájra s pusztító erejével elpusztít mindent ami él, — az egy év óta tartó iszonyú vérengzés úgy ölt ki az emberi szívből mindent ami öröm, mindent, ami jó.

S azóta oly szomorú az élet!!!

Ember! kit előre nem sejtett öröm ér, szívedbe zárod azt, oh mert örülni ma vétek! Ember! kit a mindnyájunkkal közös fájdalmak gyilká sulyt, nem panaszkod az, hisz a fájdalmat tűrni ma igazi erény!!!

S az élet pereg lassan... szomorun!!!

25 év!

Életnek kevés, tövises pályán eltölteni sok! De 25 évet töviseket termő közpályán becsülettel, köztiszteltetben — lelkiismeretességg!!!

S örülnünk ma semminek sem szabad! De a minden nemes, minden jó iránt fogékonnyá nevelt szív még is határtalan örömeinek ad kifejezést akkor, amidőn egy «Ellitkolt jubileum», kedves szereplőjéről emlékezik.

S örülni bár ma nem szabad, még is legyen megengedve nekünk az öröm zengjen a dicsőhimnusz annak, ki a mai szomorú világban szerényen visszavonult a megillető ünneptetés elől.

A mi társadalmunk minden rétege előtt köztiszteltetben álló állami iskolánkat vezető igazgatónk — Schóber Alajos — az, aki e hónapban töltötte be közöttünk tanítókodásának 25-ik évét.

Ő, ki ma is s lesz is «örök ifju» 1890 év október hó elsején lett megválasztva az akkor még felekezeti iskolához tanítónak. Itt, szakértelmével, kedves modorával csakhamar megkedveltette magát, úgy, hogy rövid 12 év múlva 1902 szeptember hó elsején a már községi iskolánál az akkori tanfelügyelő elnöklete alatt tartott tantestületi gyűlés alkalmával, kartársai egyhangú véleménye alapján ő lett megbízva az igazgatói teendők végzésével. Telt, mult az idő. Iskolánkat 1910. évben átvette az állam, s ekkor úgy a felettes hatóságnak bizalma mint kartársainak kiérdemelt szeretete ismét ötvette körül, amikor a tanfelügyelő határozott

őhajára, s a tantestület egyhangú ajánlása folytán ő lett felterjesztve az igazgatói teendők további vitelére.

S e díszes nehéz hivatalt szakértelmével látja el ma is.

Lelkiismeretes ügybuzgó hivatalfő ezért, közvetlen hivatalfőnöke a kir. tanfelügyelő szemtanúsor elismerését fejezte ki, kartársait lelkéből szerető, érettük tűzbe menni kész kartárs, ezt bizonyítják tanító társai, s hogy szívéből, lelkéből tanító, azt bizonyítják a környék s Kunszentmárton lakosai, kiknek 25 éves tanító-sága alatt nem egy — ma már tekintélyes pályát betöltött — egyént nevelt.

Hogy ő mennyire tanító, mennyire lelken viseli e szóban összpontosított hivatásos érzelmet, mily igazán, lélekből pedagógus, mily önzetlen atyja a gondjaira bizott gyermekeknek, semmi sem bizonyítja jobban, mint az általa 1909 évben alapított «Napközi otthon». A szegény gyermekeknek csinálta ezt. Nem restelt házról-házra járva koldulni, csak a szegény gyermekeken segítve legyen. A saját konyháját adta oda s az általa koldult összegekből hat éven keresztül 45—45 gyermeket táplált, mert

a szívét annak is, aki az ajándékot veszi, azét is, aki küldi.

Budapest, 1915. október havában.

A Vörös-Kereszt Szeret- A Hadsegélyző Hivatal
adomány-osztályának vezetője vezetője:

báró Herzog Mór Lipót, Kirchner Hermann,
főmegbízott. cs. és kir. altábornagy.

A katonák karácsonyi ajándékozására szánt mindennemű pénzküldemény a rendes utalvány-úrlapon a *m. kir. postatakarékpénztárhoz* (Budapest, V. Hold-utca) címzendő, de föltétlenül szükséges, hogy a szelvényre odairja a feladó a következő szavakat: „*Karácsonyi szeretetadományok 8880. számú számlájára.*“

Kérjük az adakozókat, hogy a pénzküldésnek lehetőleg ezt a módját vegyék igénybe, de beküldhetők az adományok a honvédelmi miniszterium *Hadsegélyző Hivatalának* (Budapest, Országház,) vagy a *Vörös-Kereszt Szeretadomány-osztályának* (Budapest, Lipótkörút 1.), azonban minden esetben megjelölendő, hogy az összeg a katonák karácsonyára van szánva.

Requirálják a burgonyát.

A tavalyi burgonya ára tudvalevően nem volt maximálva. Miüldösze az az intézkedés történt, hogy az 1915-iki április hó 20-án kelt 1371. számú kormányrendelet kimondotta, miképp abban az esetben, ha az Országos gazdasági bizottság requirálja a burgonyát, ezért métermázsánként 11 koronánál magasabb ár nem követelhető. Az igénybevételhez azonban nem folyamodtak, mert tavasszal az áru mindenütt olcsóbban és bőségesen volt beszerezhető. Ám az idei burgonyáért a folyó hó 3-án kelt 3573 számú rendelet már hatósági árat állapított meg, még pedig métermázsánként, tiszta súlyban a következőképpen: étkezési burgonyáért, nevezetesen a Rózsa, Hópehely, Magnum bonum, Kifli, továbbá a sárga héjú és husu burgonyáért 1915. évi október 31-ig bezárólag 9 korona, november 1-től 30-ig bezárólag 9 korona 50 fillér, december 1-től 31-ig bezárólag 10 korona, 1916. évi január 1-től február 29-ig bezárólag 10 korona 50 fillér, március 1-től május 31-ig bezárólag 11 korona; minden más burgonyáért 1915. évi december 31-ig bezárólag 8 korona azontul 9 korona. A legmagasabb árat, amely magában foglalja a rakodó állomáshoz való szállítás költségét is, száka nélkül, készpénzfizetés mellett történő eladás esetére

szereti a szegényt! Áldásos munkájában a háboru zavarta meg, az iskola szentebb célra, kórháznak kellett, de jönni fog egy jobb kor... mely után folytatódik minden félben hagyott jó!!!

Örülni ma semminek sem szabad!!!

Boldog volt ő ismert szerénységében, tudva azt, hogy ma örülni nem szabad.

Tanító társai közül többen tudták az ő eltítkolni akart jubileumát, de az ő szerénysége azt publikálni megtiltotta.

Igaz örömmel, szívünkön gyökerező őszinte érzéssel hirdetjük hát azt — mi szánkat betönni csak nem lehet — s ha ma, e szomorú világban örömlök hangos ujongással kifejezni nem lehet, ha bár csendben, de a szív őszinte melegével csatlakozunk az «Eltitkolt jubileumot» élő szerény családhoz s ha egyebet nem adhatunk az ünneplőnek, oda adjuk neki e lelkünkéből fakadt, szívünkkel átérzett nagy mondást: «Adjon a jó Isten szegény magyar hazánknak sok olyan népnevelőt, mint Schöber Alajos.

J.

kell érteni. Azóta burgonyában megszünt a kínálat. Amit e cikkből időközben eladtak, az a hatósági árak kisebb-nagyobb mérvben való túllépésével történt, úgy hogy főleg a városok szükségletének fedezése teljesen lehetetlenné vált. Előrelátható volt, hogy ily körülmények között a kormány kénytelen lesz a requirálással próbálkozni, amelyre nézve az említett 3573 számú rendelet preveniál, még pedig a következőképpen: «A burgonyakészletnek az Országos Gazdasági Bizottság részére való átengedése és e célra a burgonyáért követelhető legmagasabb ár megállapítása tárgyában kiadott 1371—1915. M. E. sz. rendelet oda módosítottik, hogy a burgonyakészletnek az Országos Gazdasági Bizottság részére való átengedésnél legmagasabb árként csak oly árat lehet követelni, amely egy koronával alacsonyabb, mint a megfelelő burgonyának az átvétel idejére nézve megállapított legmagasabb ára». Nyilvánvaló ebből, hogy a termelő anyagilag jobban jár a szabad kézből való eladással és ezért a kormány mielőtt a tényleges requiráláshoz fog, figyelmezteti a gazdákat, hogy adjanak túl a készletükön, aminek az elősegítésére a földmívelési miniszterium burgonya termelési tanára megbízást kapott, hogy a nála beérkező eladási ajánlatokat közölje a venni szándékozók, főleg a városi törvényhatóságokkal. A designált termelési tanár emígyen értékesítési professzorrá lép elő, aki egymaga ugyszólván holmi «burgonya központ» ügykörét látja majd el. Végre tehát olyan centrálénk is akad, amely sem jutalékot, sem költséget nem számít. Aztán csak győzze a tudós szaktanár ur a munkát, amely — tekintettel az 59 milliós métermázsás termésre — esetleg nagyobb szabású lehet. Az erre vonatkozó alant közölt miniszteriumi felhívás ugyan csak azokhoz fordul akiknek eladó burgonyájuk van, de világos, hogy a vásárlók is jelentkezhetnek, mert különben a burgonya adás-vételének derék professzora nem közvetíthetné kellően az ügyleteket. Ámbár egyáltalán nem igen bizakodunk e merőben újszerű ügynöki intézmény föltétlen sikerében, mert a «közvetítő» tevékenysége korántsem merül ki abban, hogy tudatja a vevőkkel az eladók címét, noha már ez a hatáskör is bizonyos kereskedői iskolázottságot tételez föl, mert azt is érteni kell, hogy miképp házasan-dók össze minden egyes esetben az egymásnak megfelelő felek. Más az agens és más a bejelentő hivatal. Egyébként nagyon fogunk örülni ha ez a H. B. közmegelegedésre funkcionál. Az említett hivatalos communique szövege a következő:

Általános a panasz, hogy a burgonya maximális árának megállapítása óta mind kevesebb burgonya kerül forgalomba és különösen a városok burgonyaszükségeit fedezni nem tudják. E bajon segitendő, a földmívelésügyi miniszter a burgonya requirálását határozta el és első sorban a székesfőváros közfogyasztásának biztosítására szükségelt burgonyamennyiségek requirálását tervezik. Természetesen a requirálás alkalmával a burgonyáért nem a maximális árat, hanem amint a kormányrendelet előírja, a maximális árnál métermázsánként egy koronával kevesebb árat fognak fizetni. Akinek tehát eladó burgonyája van, igyekezzék azt még a requirálás előtt eladni. Bertsch Ottó, a földmívelésügyi miniszterium burgonyatermelési tanára (Budapest, Mészáros-utca 56/b), a hozzá beérkező eladási ajánlatokat szívesen fogja közölni úgy a városokkal, mint mindazokkal, akik burgonyát vásárolni akarnak.

H I R E K

Kunszentmárton, 1915. október 31.

A HARMADIK HADIKÖLCSÖN.

A holnapi nappal bezárul a hadikölcsön jegyzés első két hete. Még csak 17 nap van hátra. November 17-én túl már nem lehet hadikölcsönt jegyezni.

A magyar haza fiai sietnek is eleget tenni hazafias kötelességüknek és olyan szé-

pen jegyeznek a harmadik hadikölcsönre, hogy annak az eredménye méltó lesz a magyar névhez, az ország gazdagságához. Milliokról és milliokról olvasunk naponként a fővárosi lapokban, melyeket a magyar áldozatkétség juttat el az állam pénztárába, hogy a magyar föld fiai a harctereken szükségét ne szenvedjenek, legyen nekik elegendő élelmiszerük és municiójuk, mert ezek nélkül az ellenséget megverni nem lehet.

Amilyen örömmel olvassuk az ország lakóinak áldozatkétségét, épen olyan szomorúsággal vettünk arról tudomást, hogy Kunszentmártonban eddig alig 50000 koronát jegyeztek hadikölcsönre. Kunszentmárton község lakossága, úgy látszik, nem érzi, nem tudja, hogy mily rengeteg pénzbe kerül a háboru és úgy látszik nem akar, vagy nem tud lelkesedni azért a szent ügyért, melyért e nagy világháboru folyik, édes hazánk fennmaradásáért.

Az eddigi jegyzés oly kevés, hogy szinte szégyeltük ki is irni. De meg kellett ezt tennünk azért, hogy polgártársainkat buzdítsuk a hadikölcsön jegyzésre, amíg nem késő.

Fel tehát Kunszentmárton népe! Jegyezzen mindenki hadikölcsönt, akinek csak pénze van. M-tassuk meg, hogy mi is magyarok vagyunk, mutassuk meg, hogy mi is szeretjük hazánkat. Vegyük elő pénzünket a ládafiából, adjuk oda az államnak, hogy azt fordítsa arra a szent célra, melyért 15 hónap óta folyik a nagy harc. Ne legyen egy módosabb polgára sem Kunszentmártonnak, aki nem vesz részt a kölcsön jegyzésben és ne tőrjünk azt, hogy a kis Tiszásas hazafias lakossága lefözze a híres kun várost, Kunszentmártont. Eddig Tiszásas többet jegyzett a hadikölcsönre, mint Kunszentmárton.

Siessünk tehát, amíg nem késő. Kunszentmárton polgárai gazdagok és ha akarnak, tudnak is adni. Mi hisszük és reméljük, hogy nem kell majd pirulnunk, ha a jegyzés eredményét összeszámlálják, mert Kunszentmárton község lakossága adott annyit, amennyi föle kitelt.

— **Halálozás.** Szabó Imre földbirtokos október hó 25-én rövid betegség után 71 éves korában elhunyt. Szerdán délután temették el a közönség részvéte mellett az alsótemetőben levő családi sírboltban. Felesége hat héttel ezelőtt halt meg hirtelen és most a jó lérij követte hitvestársát, akivel 50 évig élt együtt a legboldogabb házasságban. Szabó Imre életében sokat áldozott jótékony célra. Templomunkban díszes oltárt, a Kórhányi szőlőben pedig monumentális kőkeresztet állíttatott fel.

— **Nagy tűz.** Október hó 23-án a délutáni órákban a Schreiber testvérek pusztagyulai bérletén kigyulladt két nagy szalma kazal. A tüzet még kedden sem sikerült eloltani. A tűz keletkezési oka ismeretlen.

— **Lopás.** Devánszki László birtokos belhatári ugari tanyájáról október 24-re virradóra két lovat elloptak. A tolvajok a kamrából kihozták a legjobb hámokat, a lovakat befogták a legjobb kocsiába és elhajtottak. Devánszki tanyáján a jelzett időben csupán egy orosz fogoly volt, ki az igazak álmát aludta, amikor a lopás történt. Amikor hajnalban felébredt az orosz és nem látta a lovakat, hazaszaladt a gazdájához, hogy nincs lú. A nyomozás a tettesek után folyik.

— **Hősi halál.** A legújabb veszteségi kimutatás szerint a következő kunszentmártoni fiúk haltak hősi halált. *Imre* József népfelkelő. *Szaszko* Gergely népfelkelő.

— **Hadifoglyok.** A legújabb veszteségi kimutatás szerint a következő kunszentmártoni fiúk estek hadifogságba. *Antal* Flórián 68. gy.-e. gyalogos. *Agócs* Ferenc 68. gy.-e. népfelkelő. *Bozsik* Balázs 68. gy.-e. gyalogos. *Bajnócki* István 68. gy.-e. gyalogos. *Balla* G. József 68. gy.-e. szakaszvezető. *Benke* Péter Pál 68. gy.-e. gyalogos. *Benke* József 68. gy.-e. gyalogos. *Biró* János 68. gy.-e. gyalogos. *Doba* Mihály 68. gy.-e. gyalogos. *Dávid* Dávid 68. gy.-e. gyalogos. *Farkas* D. István 68. gy.-e. gyalogos. *H. Gál* Péter póttartalékos. *Gulyás* János 68. gy.-e. gyalogos. *Gyenes* Gábor János 68. gy.-e. póttartalékos. *Ipacs* András póttartalékos. *Kuna* János 68. gy.-e. gyalogos. *Kovács* Antal 68. gy.-e. gyalogos. *Kiss* M. Mihály 68. gy.-e. gyalogos. *Kolompár* József 68. gy.-e. gyalogos. *Liszka* János 68. gy.-e. gyalogos. *Molnár* János 68. gy.-e. gyalogos. *Nagy* B. János 68. gy.-e. gyalogos. *Nálhi* Elek 68. gy.-e. gyalogos. *Nagy* Mihály 68. gy.-e. gyalogos. *Papp* P. János 68. gy.-e. gyalogos. *Radics* József 68. gy.-e. gyalogos. *Seres* Mihály 29. hgy.-e. népfelkelő. *Szirom* Mátyás 68. gy.-e. gyalogos. *Szabó* István népfelkelő. *Veres* János póttartalékos. *Varga* Mihály 68. gy.-e. gyalogos.

— **Sorozás.** Az 1892—1893. 1894. és 1878—1890. évi születésű népfelkelők utóbeutató szemléje a tiszai alsó járás területén a következő hályen és időben fog megtartatni.

I. Kunszentmártonban.

1915. november 8-án és pedig

8 órakor	Kunszentmárton
1/29 "	Szelevény
3/49 "	Csépa
9 "	Tizsasas
1/410 "	Tizsaug
1/210 "	Nagyrev
3/410 "	Tizsakürt
10 "	Mesterszállás község-

beli illetőségű népfelkelők.

II. Tiszaföldváron.

1915 november 10-én és pedig

8 órakor	Tiszaföldvár
1/29 "	Tizsainoka
3/49 "	Cibakháza
9 "	Rákócivalva
1/410 "	Tiszavárkony
1/210 "	Vezseny községbeli ille-

tőségű népfelkelők.

Figyelmeztetjük a szemlére kerülő népfelkelőket, hogy azon pontosan, tisztán és józan állapotban jelenjenek meg.

— **Egy harcos levele.** Neuberger Miklós, dr. Neuberger Márk ügyvéd fia, az elmúlt héten levelet küldött haza a harctérről szüleinek. Neuberger Miklós Volhyniában harcol az orosz ellen. Leveléből közöljük a következő érdekes részleteket.

Aludni, erről már egészen megfeledkeztem, valami isteni élvezet lehet, mondjuk, csak 5—6 órán egyfolytán pihenni, de majd megsegít a jó Isten, háboru után ki fogom ebből is venni a részem, mint sok másból, amit itt fájdalommal, de lemondóan nélkülözünk.

A hadállásról eléggé tájékozva vagyunk, ujságot: Pesti Hírlap, Az ujság, Az Est és Nap mindég a megjelenési naptól számított

5-ik napra kapjuk kézhez. Ép mellettem hever a Nap folyó hó 3-iki példánya.

E lapokat és az otthonról kedves jó szüleimtől, kedves testvéreimtől kapott leveleket olvasva, képezi az egész napi szórakozásomat.

Most egy órára újra félbe kell szakítanom a levélírást, mint patrouillekomandónak egy swarmmal kiküldtek, hogy vizsgáljam át az előttünk fekvő erdőt.

Ép most 9-én délelőtt 12 órakor már vissza is érkeztem. A jelentés mindig ugyanaz.

Legnagyobb szívdobogással az éjféli utáni 2—4 órai időt várjuk, ekkor hozzák be a menaget. A menazi: husleves rizsszel megkrumplival, másnap rizsleves hussal és krumplival, harmadnap krumpli leves rizszel és hussal.

Egyszer-kétszer már bablevest is kapunk. Sokszor reggel adnak egy kis rum nélküli teát, vagy fekete kávé. Reggel mindég kapunk egy fél kenyert, ennek örülök legjobban, jobb a Prágában kapottnál és 3—4 cigarettát. Ma kivételesen 2-szer savanyu cukrot is kaptunk.

Hogy ilyen kevés kenyeret kapunk, ezen úgy segítünk, hogy főzünk állandóan krumplit, egy nagy vasfazékban az egész swarm részére még pedig úgy, hogy mivel a víz-hordás eléggé veszélyes, a vasfazekat földdel letakarják, körülötte nagy tüzet gyujtanak és vagy 2 órán át úgy melegítik a fazekat. A burgonya a saját gőzében szépen megstül. Én ugyan magam szoktam krumplit főzni pirének és azt eszem. Ujabbán, ma már másodszer almát főzünk kompótnak, igaz hogy nagyon savanyu (vadalmából készítem), egész alma erdők vannak itt, de cukor híján még is jobb, mint nyersen.

Ösmerőssel már többel találkoztam. A napokban meglátogattam egyik barátomat a mellettünk beásott századnál és itt találkoztam Gál kunszentmártoni fiuval és Dr. Finálival.

Most irok egy pár sort a Stellungunkról. Mondhatjuk egy egész föld alatti város. Egy egész brigád van benne elszállásolva, lakbért nem sokat fizetünk érte. Az ember úgy eltévedhet benne, hogy órákig nem találja meg a helyét, különösen éjjel. Sétálni, kártyázni, ha van mit, lehet benne.

Én másodmagammal vagyok egy 4 ember részére elkészített fülkében, igaz, hogy borzasztó szellős, de kényelmesen elférünk benne, még tetejére földet kell hányatnom, mert az éjjel is beázott. Alattam szalma van, párnának éjjel vagy nappal, szóval mikor időm van aludni, a bródszágot használom. Minden harmadnap éjjel 2 óra hosszat vagyok kint patrouilleban swarmommal. Ez a legveszélyesebb szolgálat. De nagyon vigyázok és hiszem, hogy megsegít a jó Isten!

Különösen elég veszélyes volt kint lenni patrouilleban tegnap előtt a nagy orosz Angriff éjjelén. Az orosz borzasztó erővel 3—4 szer támadott, de mindig kudarccal. Az első támadásnál több mint 2000 foglyot ejtettünk. Szinte agyat bonlasztó hallani a szakadatlan fegyver, ágyu dörgést, gépfegyver kattogást, bomba robbanást. A gránáttól fél legjobban az ember, mert az ellen a legerősebb deckung sem használ semmit. Hova az becsap, ott 4—5 méteres lyuk képződik és benne természetes hogy semmi sem marad. Érdekes megfigyelni, hogy mi-

kor nyílt terepen folyik a harc és egy gránát sziszegését már hallani, akkor minden ember nem nézve azt, hogy mi van előtte, földre veti magát és fejét mint strucc dugja be a földbe. Az egész 1—2 másodperc műve. Ezt lefényképezni! De azt amikor az emberek pár méter magasra feldobja, már nem jó launi.

A gépfegyver működése is borzasztó, láttuk, hogy miként dőltek rakásra az oroszok, mint igazán kaszáláskor a gabona. Oda engedték őket egész a drótakadályokig, ötszoros buktatóig, farkasveremig és akkor tüzet reájuk. . . . Sok százan még lógnak a dróton, az eltakarítás nehéz.

Délutánonként a futóárókban előttünk vezetnek fel az orosz sebesülteket. Én öszintén megvallva nagyon sajnálok minden embert, Borzalmas sebek, vér, jajgatás, átkozódás. Szóval háboru!

Az éjjel érdekes hang, azaz avisálás ment a swarmleánián keresztül, mely több 100 kilométeren terjed keresztül. Azt avisálták, hogy Belgrádot elfoglaltuk a németekkel együtt. Ép így volt az, Varsó elfoglalásakor is. De már ezekből elég ennyi.

Bozóky Almos

vas- és fűszer kereskedésében Kunszentmárton egy jó családból való fiu **tanulóul felvétetik** polgári iskolás előnyben részesül.

Kohn János

kunszentmártoni gabona-kereskedő értesíti a nagyérdemű közönséget, hogy házánál

elsőrendű

kályha és **kazán-szén** kisebb-nagyobb mennyiségben kapható. **Szombati nap az üzlet sárva.**

Felesmunkálatra

igen kedvező feltételek mellett **kiadó** a kunszentmártoni határban, vagyis belsőecseren levő **67 hold** jó minőségű **tanya—föld**. Értekezni lehet a tulajdonossal, özv. **Dobosy Dávid-néval Szentesen** I. ker. munkács-utca 2 sz. alatt.

ORVOSOK

ajánlják, mint legelismertebb köhögés ellen szert a **KAISER-féle**

Mell-karamellákat

a Három fenyő védjeggyel.

Milliók használják

Köhögés

ellen. Rekedtség, elnyálkásodás, számarköhögés, katarus gégefájás stb. minden előforduló **hűlés** ellen.

6100 köszönős hálalevél orvosoktól s magánosoktól igazolják a biztos eredményt.

Étvágygerjesztő és legizletesebb bombonok. Csomagonként 20 és 40 fillér, dobozonként 60 fillérért kapható Kunszentmártonban

LUKÁCS ANDOR és POPOVITS GÁBOR
Tiszaföldváron Goldman Adolf
gyógytárában és minden hazai gyógytárban.

a szívét annak is, aki az ajándékot veszi, azét is, aki küldi.

Budapest, 1915. október havában.

A Vörös-Kereszt Szeret-
adomány-osztályának vezetője: báró Herzog Mór Lipót,
főmegbízott.

A Hadsegélyző Hivatal
vezetője: Kirchner Hermann,
cs. és kir. altábornagy.

A katonák karácsonyi ajándékozására szánt mindennemű pénzküldemény a rendes utalvány-úrlapon a *m. kir. postatakarékpénztárhoz* (Budapest, V. Hold-utca) címzendő, de föltétlenül szükséges, hogy a szelvényre odairja a feladó a következő szavakat: „*Karácsonyi szeretetadományok 8880. számú számlájára.*“

Kérjük az adakozókat, hogy a pénzküldésnek lehetőleg ezt a módját vegyék igénybe, de beküldhetők az adományok a honvédelmi miniszterium *Hadsegélyző Hivatalának* (Budapest, Országház,) vagy a *Vörös-Kereszt Szeretadomány-osztályának* (Budapest, Lipótkörút 1.), azonban minden esetben megjelölendő, hogy az összeg a katonák karácsonyára van szánva.

Requirálják a burgonyát.

A tavalyi burgonya ára tudvalevően nem volt maximálva. Mindössze az az intézkedés történt, hogy az 1915-iki április hó 20-án kelt 1371. számú kormányrendelet kimondotta, mikép abban az esetben, ha az Országos gazdasági bizottság requirálja a burgonyát, ezért métermázsánként 11 koronánál magasabb ár nem követelhető. Az igénybevételhez azonban nem folyamodtak, mert tavasszal az ár mindenütt olcsóbban és bőségesen volt beszerezhető. Am az idei burgonyáért a folyó hó 3-án kelt 3573 számú rendelet már hatósági árakat állapított meg, még pedig métermázsánként, tiszta sulyban a következőképpen: étkezési burgonyáért, nevezetesen a Rózsa, Hópehely, Magnum bonum, Kifli, továbbá a sárga héjú és husu burgonyáért 1915. évi október 31-ig bezárólag 9 korona, november 1-től 30-ig bezárólag 9 korona 50 fillér, december 1-től 31-ig bezárólag 10 korona, 1916. évi január 1-től február 29-ig bezárólag 10 korona 50 fillér, március 1-től május 31-ig bezárólag 11 korona; minden más burgonyáért 1915. évi december 31-ig bezárólag 8 korona azontúl 9 korona. A legmagasabb árat, amely magában foglalja a rakodó állomáshoz való szállítás költségét is, zsák nélkül, készpénzfizetés mellett történő eladás esetére

szereti a szegényt! Áldásos munkájában a háboru zavarta meg, az iskola szentebb célra, kórháznak kellett, de jönni fog egy jobb kor... mely után folytatódik minden félben hagyott jó!!!

Örülni ma semminek sem szabad!!!

Boldog volt ő ismert szerénységében, tudva azt, hogy ma örülni nem szabad.

Tanító társai közül többen tudták az ő eltitkolni akart jubileumát, de az ő szerénysége azt publikálni megtiltotta.

Igaz örömmel, szívünkön gyökerező őszinte érzéssel hirdetjük hát azt — mi szánkat betönni csak nem lehet — s ha ma, e szomorú világban örömiinket hangos ujongással kifejezni nem lehet, ha bár csendben, de a szív őszinte melegével csatlakozunk az «Eltitkolt jubileumot» üllő szerény családhoz s ha egyebet nem adhatunk az ünneplőnek, oda adjuk neki e lelkünkől fakadt, szívünkkel átérzett nagy mondást: «Adjon a jó Isten szegény magyar hazánknak sok olyan népnevelőt, mint Schöber Alajos.

kell érteni. Azóta burgonyában megszünt a kínálat. Amit e cikkből időközben eladtak, az a hatósági árak kisebb-nagyobb mérvben való túllépésével történt, úgy hogy főleg a városok szükségletének fedezése teljesen lehetetlenné vált. Előrelátható volt, hogy ily körülmények között a kormány kénytelen lesz a requirálással próbálkozni, amelyre nézve az említett 3573 számú rendelet preventív, még pedig a következőképpen: «A burgonyakészletnek az Országos Gazdasági Bizottság részére való átengedése és e célra a burgonyáért követelhető legmagasabb ár megállapítása tárgyában kiadott 1371—1915. M. E. sz. rendelet oda módosítottatik, hogy a burgonyakészletnek az Országos Gazdasági Bizottság részére való átengedésnél legmagasabb árként csak oly árát lehet követelni, amely egy koronával alacsonyabb, mint a megfelelő burgonyának az átvétel idejére nézve megállapított legmagasabb ára». Nyilvánvaló ebből, hogy a termelő anyagilag jobban jár a szabad kézből való eladással és ezért a kormány mielőtt a tényleges requiráláshoz fog, figyelmezteti a gazdákat, hogy adjanak túl a készletükön, aminek az elősegítésére földmivelési miniszterium burgonya termelési tanára megbízást kapott, hogy a nála beérkező eladási ajánlatokat közölje a venni szándékozókkal, főleg a városi törvényhatóságokkal. A designált termelési tanár emi-nyen értékesítési professzorrá lép elő, aki egy-maga ugraszólván holmi «burgonya központ» ügykörét látja majd el. Végre tehát olyan centrálénk is akad, amely sem jutalékot, sem költséget nem számít. Aztán csak győzze a tudós szaktanár ur a munkát, amely — tekintettel az 59 milliós métermázsás termésre — esetleg nagyobb szabású lehet. Az erre vonatkozó alant közölt miniszteriumi felhívás ugyan csak azokhoz fordul akiknek eladó burgonyájuk van, de világos, hogy a vásárlók is jelentkezhetnek, mert különben a burgonya adás-vételének derék professzora nem közvetíthetné kellően az ügyleteket. Ámbár egyáltalán nem igen bizakodunk e merőben újszerű ügynöki intézmény föltétlen sikerében, mert a «közvetítő» tevékenysége korántsem merül ki abban, hogy tudatja a vevőkkel az eladók címét, noha már ez a hatáskör is bizonyos kereskedői iskolázottságot tételez föl, mert azt is érteni kell, hogy miképp házasan-dók össze minden egyes esetben az egymásnak megfelelő felek. Más az agens és más a bejelentő hivatal. Egyébként nagyon fogunk örülni ha ez a H. B. közmegelegedésre funkcionál. Az említett hivatalos communique szövege a következő:

Általános a panasz, hogy a burgonya maximális árának megállapítása óta mind kevesebb burgonya kerül forgalomba és különösen a városok burgonyaszükségeit fedezni nem tudják. E bajon segített, a földmivelésügyi miniszter a burgonya requirálását határozta el és első sorban a székesfőváros közfogyasztásának biztosítására szükségelt burgonyamennyiségek requirálását tervezi. Természetesen a requirálás alkalmával a burgonyáért nem a maximális árat, hanem amint a kormányrendelet előírja, a maximális árnál métermázsánként egy koronával kevesebb árat fognak fizetni. Akinek tehát eladó burgonyája van, igyekezzék azt még a requirálás előtt eladni. Bertsch Ottó, a földmivelésügyi miniszterium burgonyatermelési tanára (Budapest, Mészáros-utca 56/b), a hozzá beérkező eladási ajánlatokat szívesen fogja közölni úgy a városokkal, mint mindazokkal, akik burgonyát vásárolni akarnak.

H I R E K

Kunszentmárton, 1915. október 31.

A HARMADIK HADIKÖLCSÖN.

A holnapi nappal bezárul a hadikölcsön jegyzés első két hete. Még csak 17 nap van hátra. November 17-én túl már nem lehet hadikölcsönt jegyezni.

A magyar haza fiai sietnek is eleget tenni hazafias kötelességüknek és olyan szé-

pen jegyeznek a harmadik hadikölcsönre, hogy annak az eredménye méltó lesz a magyar névhez, az ország gazdagságához. Milliokról és milliokról olvasunk naponként a fővárosi lapokban, melyeket a magyar áldozatkézség juttat el az állam pénztárába, hogy a magyar föld fiai a harctereken szükséglet ne szenvedjenek, legyen nekik elegendő élelmiszerük és municiójuk, mert ezek nélkül az ellenséget megverni nem lehet.

Amilyen örömmel olvassuk az ország lakóinak áldozatkézségét, éppen olyan szomorúsággal vettünk arról tudomást, hogy Kunszentmártonban eddig alig 50000 koronát jegyeztek hadikölcsönre. Kunszentmárton községi lakossága, úgy látszik, nem érzi, nem tudja, hogy mily rengeteg pénzbe kerül a háboru és úgy látszik nem akar, vagy nem tud lelkesedni azért a szent ügyért, melyért e nagy világháboru folyik, édes hazánk fennmaradásáért.

Az eddigi jegyzés oly kevés, hogy szinte szegelytük ki is irni. De meg kellett ezt tennünk azért, hogy polgártársainkat buzdítsuk a hadikölcsön jegyzésre, amíg nem késő.

Fel tehát Kunszentmárton népe! Jegyezzen mindenki hadikölcsönt, akinek csak pénze van. Mutassuk meg, hogy mi is magyarok vagyunk, mutassuk meg, hogy mi is szeretjük hazánkat. Vegyük elő pénzünket a ládafiából, adjuk oda az államnak, hogy azt fordítsa arra a szent célra, melyért 15 hónap óta folyik a nagy harc. Ne legyen egy módosabb polgára sem Kunszentmártonnak, aki nem vesz részt a kölcsön jegyzésben és ne tőrjünk azt, hogy a kis Tiszásas hazafias lakossága lefözze a híres kun várost, Kunszentmártont. Eddig Tiszásas többet jegyzett a hadikölcsönre, mint Kunszentmárton.

Siessünk tehát, amíg nem késő. Kunszentmárton polgárai gazdagok és ha akarnak, tudnak is adni. Mi hisszük és reméljük, hogy nem kell majd pirulnunk, ha a jegyzés eredményét összeszámlálják, mert Kunszentmárton községi lakossága adott annyit, amennyi tőle kitelt.

— **Halálozás.** Szabó Imre földbirtokos október hó 25-én rövid betegség után 71 éves korában elhunyt. Szerdán délután temették el a közönség részvéte mellett az alsótemelőben levő családi sírboltban. Felesége hat héttel ezelőtt halt meg hirtelen és most a jó férj követte hitvestársát, akivel 50 évig élt együtt a legboldogabb házasságban. Szabó Imre életében sokat áldozott jótékony célra. Templomunkban díszes oltárt, a Kórhányi szőlőben pedig monumentalis kőkeresztet állíttatott fel.

— **Nagy tűz.** Október hó 23-án a délutáni órákban a Schreiber testvérek pusztágyalui bérletén kigyulladt két nagy szalma kazal. A tüzet még kedden sem sikerült eloltani. A tűz keletkezési oka ismeretlen.

— **Lopás.** Devánszki László birtokos belhatári ugari tanyájáról október 24-re virradóra két lovat elloptak. A tolvajok a kamrából kihozták a legjobb hámoikat, a lovakat befogták a legjobb kocsiba és elhajtottak. Devánszki tanyáján a jelzett időben csupán egy orosz fogoly volt, ki az igazak álmát aludta, amikor a lopás történt. Amikor hajnalban felébredt az orosz és nem látta a lovakat, hazaszaladt a gazdájához, hogy nincs lú. A nyomozás a tettesek után folyik.

ÚJ TEMETKEZÉSI VÁLLALAT!

Tisztelettel van szerencsém Kunszentmárton és vidéke nagyrabecsült közönségét értesíteni, hogy teljesen új temetkezési üzletemet **BELEZNAY ISTVÁN** ur házában (TITTEL KÁROLY ur szomszédságában) helyeztem el, ahol is a mai kornak megfelelő s a legkényesebb igényeket is kielégítő LEGÚJABB és LEGDISZESEBB

TEMETKEZÉSI vállalatot

rendeztem be. Raktáron tartok: ércokorsót, fakoporsót, szemfedeleket, sirkoszorukat és a temetkezéshez szükséges legújabb diszes ravatalozási cikkeket.

Új üveg gyáskocsim kívánatra minden temetkezésnél rendelkezésre áll a nagyrabecsült közönségnek.

Amidőn erről a nagyérdemű közönséget értesíteni bátorkodom, már ezuttal is kijelentem, hogy ugy olcsó árak tekintetében, mint a legpontosabb kiszolgálásról a nagyérdemű közönséget biztosítom.

Szives pártfogásukat kiváló tisztelettel kéri:

Várady Lajos

temetkezési vállalkozó.

Képes levelező-lapok nagy választékban.

Polgáriskolai tan-
könyvek, rajzesz-
közök és tanszerek
s általában minden-
féle iskolai cikkek
kaphatók.

Wolf Dezső
könyvnyomdája,
könyv-, papir- és írószer-
kereskedése
Kunszentmárton.

Mindenféle könyv-
nyomdai munkák a
legszebb kivitelben
gyorsan, pontosan
és kifogástalanul
készülnek.

Képes levelező-lapok nagy választékban.